

Asia: VN/4165/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomionne rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettavasta laista.

Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry lausuu esitysluonnoksesta pyydettyssä ajassa, mutta haluamme huomauttaa, että lakimuutosta koskeva menettely kuulemisen suhteen ei ole hyvän hallintotavan mukainen sen ajoittuessa kesälomakauteen. Annettu lausunto on asiantuntijalausunto.

Yleiset huomionne maankäyttö- ja rakennuslakiin esitetyistä muutoksista.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän luominen on erinomainen ja kannatettava kehityssuunta. Tietojärjestelmä vakioi käytäntöjä, lisää maankäytön suunnittelua ja tehostaa maankäytön ja kaavoituksen osapuolten toimintaa sekä parantaa rakentamisen yleistä ennakoitavuutta. Pitkällä aikavälillä lakiuudistuksen kautta saavutetaan myös kustannussäästöjä. Rakennetun ympäristön tiedot hajautuvat tällä hetkellä useisiin järjestelmiin eri tahoille. Tietojen käyttäminen on hankalaa, sillä ne on tallennettu useissa eri muodoissa, tietojen sisällöissä on puutteita ja järjestelmien rajapinnat eivät toimi tai niitä ei ole.

Yleiset huomionne koko esitysluonnoksesta.

Lakiluonnoksen mukaisen tietojärjestelmän perustamisen, ylläpidon ja kehittämisen keskittäminen yhden valtakunnallisen toimijan vastuulle, Suomen ympäristökeskukselle (SYKE), on myös kannatettava asia. Kuten lakiluonnoksen perusteluissa todetaan, nykyisin eri toimijoiden roolit tietojen keruussa ovat osin epäselvät ja päällekkäistä työtä tehdään paljon kaupunki- ja kuntasektorilla.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettava laki

Ovatko ehdotetun lain 5 §:ssä mainitut alueidenkäytöstä tallennettavat tiedot mielestänne kattavat?

Lain 5 § mainitut alueidenkäytöstä tallennettavat tiedot ovat mielestämme riittävän kattavat.

Huomionne ehdotetun lain 13 §:ssä mainituista julkisessa tietopalvelussa jaettavista tiedoista.

Tietojärjestelmän kehittämisessä tulisi huomioida tulevaisuudessa kansallisen järjestelmän päivitettävyys ja uusien rajapintojen käyttöönotto rinnakkaisiin järjestelmiin. Kansalliseen järjestelmään sopisivat tulevaisuudessa hyvin myös rakennuslupien ja rakentamisalan henkilöstöpätevyyksien tietokannat. Nämä tulisi huomioida jo nyt järjestelmän suunnittelussa. Lisäksi järjestelmän tulisi olla kohtuullisin kustannuksin laajennettavissa ja päivitettävissä.

Huomionne ehdotetun lain 14 §:n perusteella muulle kuin viranomaiselle teknisen rajapinnan avulla luovutettavista tiedoista (luonnos valtioneuvoston asetuksesta).

Lain ja annettavien asetusten tulee mahdollistaa tietojen saanti myös kuntien ja kaupunkien asukkaille sekä yksityisille toimijoille tietoturvasuus huomioon. Näin asukkaat ja muut toimijat saisivat entistä helpommin tietoa mm. kaavoituksesta. Lähtökohtainen periaate yksityisten toimijoiden osalta tulisi olla ensisijaisesti ilmainen palvelu tai toissijaisesti käytön kattaminen maltillisilla käyttömaksuilla.

Muut huomiot

Huomionne koko esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista.

Suurin osa yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeistä rakennetun ympäristön tiedoista syntyy, kuten edellä on todettu, kaupunkien ja kuntien työnä. Laissa esitettyjen prosessien toteuttaminen vaatisi uudistuksia edellä mainittujen tahojen tietojärjestelmiin, lisää henkilöstöresursseja ja siirtymävaiheessa mahdollisesti myös valtion taloudellista tukea. Siirtymäajan jälkeen, kun järjestelmä on saatu luotettavasti toimimaan, sen käyttö tulee todennäköisesti vapauttamaan taloudellisia ja henkilöstöresursseja. Varsinkin pienellä kaupungeilla ja kunnilla ei ole tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa taloudellisia voimavaroja näin suuriin ja laajoihin muutoksiin.

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta?

-

Sandberg Kimmo
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry - Toimitusjohataja, järjestöneuvos
Kimmo Sandberg